

เทศน์เช้า วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

อ่านหนังสือนะ เวลาหลวงปู่พรหมไปเจอหลวงปู่มั่นครั้งแรก เห็นหลวงปู่มั่นตัวเล็ก ๆ แล้วบอกว่าทำไมหลวงปู่มั่นมีชื่อเสียงคับประเทศไทย ภิกษุตัวเล็ก ๆ ขนาดนี้หรือมีชื่อเสียงทั่วประเทศไทย มันคิดในใจใจ คิดในใจว่าทำไมชื่อเสียงคับประเทศไทยเลย แต่ทำไมร่างไม่ใหญ่โตไม่อะไร ไม่สมใจ หลวงปู่มั่นเป็นพระที่รูปร่างเล็ก แต่หลวงปู่มั่นรู้วาระจิต “อย่าฟังถูกคนด้วยความเห็นภายนอก ยังไม่เห็นสิ่งที่เห็นภายในอย่าฟังถูกกัน” หลวงปู่มั่นพูดอย่างนั้นนะแล้วสอนหลวงปู่พรหม สอนหลวงปู่พรหมจนหลวงปู่พรหมพ้นจากกิเลสที่เชียงใหม่

แล้วหลวงปู่ขาวเล่าให้ฟังว่า หลวงปู่มั่นมาบอกหลวงปู่ขาวว่า หลวงปู่พรหมพ้นแล้ว ๆ จนให้หลวงปู่ขาวมีกำลังใจขึ้นมา หลวงปู่ขาวก็มุนานะทำงานสำเร็จไปเหมือนกัน

มันเป็นว่าความเห็นจากภายนอก เราเห็นกันด้วยสายตา ด้วยรูปร่างภายนอกมันยังไม่รู้ความจริงภายในหรอก แล้วอย่างพวกเรามันไม่มีเรดาร์ ไม่มีเครื่องจะจับสิ่งนั้น เราจะไม่รู้เรื่องสิ่งนั้นเลย แต่ถ้าเรามีเรดาร์จับ รูปลักษณะภายนอกเป็นส่วนความรูปลักษณะภายนอก เหมือนกับนักกีฬา นะ ถ้านักกีฬาได้ซ้อมได้ฝึกซ้อม แล้วเขาเล่นกีฬาเขาจะมีกำลังมากเลย เขาจะสามารถทำอะไรได้ แต่ถ้าเขาไม่มีเทคนิคเขาก็ไม่สามารถจะชนะได้ เขาต้องมีกำลังด้วย เขาต้องมีเทคนิคในการเล่นของเขาด้วย แล้วเขาต้องประสานงานในทีมของเขาด้วย

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าหัวใจของเราๆ สามารถทำได้ขนาดนั้น เราจะทำของเราได้ มรรคหยาบข้ามมรรคละเอียด คนที่ไม่ศรัทธาเลยนะ เขาก็ไม่ศรัทธาของเขา เขาก็ว่าเขาทำของเขาถูก เพราะอะไร เพราะกิเลสของเขาปิดใจของเขา เขาว่าเขาทำของเขาถูก โอ้เราศรัทธาขึ้นมาเราก็พยายามจะหาโอกาสของเรา แต่โอกาสของเรามันหาได้ยาก เพราะโอกาสของเราๆ ไม่เข้าใจว่าโอกาสของเราอยู่ที่ไหน แต่เราอาศัยหลวงตา สิ่งที่หลวงตา ท่านพ้นแล้วท่านไม่หวังสิ่งใดกับใครทั้งสิ้น การกระทำของท่านๆ จะไม่ได้สิ่งต่างๆ เข้า

ไปในหัวใจนั้นเลย เพราะท่านสิ้นกิเลสแล้ว ท่านจะไม่ต้องการสิ่งนี้ แต่ท่านต้องการคนที่ปิดตาอยู่ เขาจะรู้หรือไม่รู้เราเพื่อแผ่เขา

การทำบุญกุศลในครั้งพุทธกาล มีกษัตริย์องค์หนึ่งอยากทำบุญมาก แต่เขาไม่มีเวลา เขาให้ทาสของเขาให้คนใช้ของเขาไปใส่บาตร คนใช้เขาใส่บาตรสิ่งที่ว่าเขามาใส่บาตรนั้นเป็นวัตถุของกษัตริย์นะ แต่เขาใส่บาตรด้วยความศรัทธา เขามีศรัทธามาก เขาทำด้วยความปลาบปลื้มมาก เขาทำด้วยความศุติมมาก เขาใส่บาตรให้กษัตริย์นั้นทุกวัน สิ่งที่ทำเห็นใหม่ กษัตริย์ก็อยากทำบุญแต่เขาไม่มีโอกาส เขาใช้ให้วุ่นวายให้คนอื่นทำบุญ เพราะว่าเขามีกำลังแต่เขาไม่มีเวลา แต่คนที่ทำบุญเขาไม่มีกำลังเพราะเขาหาสิ่งนั้นไม่ได้ แต่เขามีศรัทธา เขามีความเชื่อ นี้โอกาส สิ่งนี้ทำขึ้นไป

อยู่ในพระไตรปิฎก คู่นี้เวลาตายขึ้นไป กษัตริย์นั้นก็ไปเกิดเป็นเทวดาเหมือนกัน แต่อยู่คนเดียว นั่งอยู่คนเดียว มีความสุขอยู่คนเดียว แต่ทาสนั้นคนใช้นั้นเวลาตายไปแล้ว ก็เกิดบนสวรรค์ชั้นเดียวกัน พร้อมกับมีบริษัทบริวารเต็มไปหมดเลย บริษัทบริวารคือการเราเปิดโอกาสให้เขา เราช่วย เราทำให้เขา สิ่งนี้เราทำให้เขา

เราทำเพื่อประโยชน์อันนี้ ถ้าเราทำของเรา เรามีหัวหน้า เรามีผู้นำที่ดี ผู้นำที่ดีจะคัดทางเสียให้มันเป็นความตรงตลอดไป ถ้าเราไม่มีหัวหน้าเราทำด้วยของเรานี้แหละ มันคิดนะ อย่างเช่นเราทำคุณงามความดีแล้วคิดนี้ มรรคหยาบฆ่ามรรคละเอียด สิ่งที่มีมรรคหยาบคือความเห็นต่างๆ ที่เราเห็นขึ้นมา เราว่าเราถูกต้องๆ แต่สิ่งที่ละเอียดเข้าไปในหัวใจเรายังไม่เห็นอีกมากมาย ถ้าเราสาวเข้าไปในหัวใจของเรา มันจะลึกลับซับซ้อนแล้วจะมีความละเอียดเข้าไป แล้วพอเข้าไปแล้ว เอ๊ะ! เอ๊ะ! นะ ทำไมเราไม่เห็นอย่างนี้ ทำไมเราไม่รู้อย่างนี้ ไม่รู้เข้ามา เมื่อก่อนก็ว่ามันละเอียดแล้วๆ นี้มรรคหยาบ ถ้าเราคิดในมรรคหยาบ

ศัพท์ ธรรมา อนัตตา สภาวธรรมทั้งหลายนี้เป็นอนัตตาทั้งหมด แต่สิ่งที่เป็นอนัตตานี้เราต้องสร้างสมขึ้นมา มันไม่ใช่อนัตตาลอยๆ มาหรรอก สิ่งที่เป็นอนัตตาก็ลอยๆ มา เราอ่านพระไตรปิฎกนี่ลอยๆ ลอยๆ เพราะธรรมะนี้เป็นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเราไปอ่านมา เราไปคาดการณ์แล้วเราสวมมานี้ มันลอยๆ มันไม่เกิดขึ้นมากับเรา ศัพท์ ธรรมา อนัตตา ธรรมทั้งหลายต้องเกิดจากเรา เกิดจากเราๆ ต้อง

สร้างสมของเราขึ้นมา สิ่งทีล่อยมามันชำระกิเลสของเราไม่ได้ ถ้ามันชำระกิเลสของเราไม่ได้ เราจะไม่เห็นสภาวะของเราขึ้นมา

เราต้องสร้าง ต้องทำสัมมาสมาธิ นักกีฬานั้นต้องออกกำลังกาย ออกกำลังกายแล้วต้องฝึกเทคนิคต่างๆ แล้วต้องประสานงาน ต้องฝึกซ้อมให้ประสานงานให้ทีมงานนั้นเข้ากันได้ ถ้าทีมงานนั้นเข้ากันได้ มรรคสามัคคี มรรค มรรค ๘ มาแต่ ๘ แขนง ๘ หนทางมารวมตัวกันเป็นหนึ่งเดียวกันก็เป็นตัวตน รวมตัวกันจนไม่มีสิ่งใด นี่ความสามัคคี ความประสานงานของมรรค มรรคนี้รวมตัวกันแล้วสมุจเฉทปหานทำลายกิเลสออกไปชั้นหนึ่ง นี่มรรคหยาบๆ โสดาปัตติมรรค สกิทาคามิมรรค อนาคามิมรรค อรหัตมรรค มันจะรวมตัวเข้ามา แล้วมันจะเกิดขึ้นมา เกิดขึ้นมาจากสัพเพ ฐัมมา อนัตตา สิ่งนี้เป็นอนัตตาทั้งหมด

ถ้ามันยังเป็นอนัตตาอยู่ มันยังเป็นทางเดินอยู่ เราสร้างสมขึ้นมา เหมือนกับเรามาที่นี่ เราขับรถมา เราพยายามมาตามถนนหนทาง เรามาทำความถูกต้อง เราเห็นสิ่งต่างๆ เป็นบุญกุศลของเราๆ สร้าง การบริจาทาน การเปิดโอกาสให้คนอื่น ทำให้คนอื่นเพื่อตัวเองให้มีบริษัทบริวาร สิ่งของบริษัทบริวารถ้าเราคิดว่าเราอยากมีบริษัท เราอยากมีบริวาร เราจะเปิดโอกาส เราจะทำสิ่งนั้น แล้วเราก็จะทำสิ่งนั้นตลอดไป นี่มรรคหยาบ

ถ้ามรรคละเอียดเข้าไป สิ่งนี้มันเป็นวิญญูะ สิ่งที่เป็นวิญญูะมันเป็นสถานะที่เราไปเป็นวาระ วาระที่เราจะไปเกิด แต่ถ้าเราทำลายวาระนั้นละ เราจะไม่มีวาระนี้เลย เราทำมรรคละเอียดเข้ามานี้ สิ่งนี้มันเสริมเข้ามา เสริมเข้ามา คือว่าเราวิปัสสนาเข้ามามันจะมีกำลังเข้ามา แต่คนถ้าไม่มีอำนาจวาสนาค้นไม่ทำอะไรได้เลย มันจะสมบุกสมบันมากนะ มันจะทุกข์ยากมาก การประพฤติปฏิบัตินี้จะทุกข์ยากมาก บางคนทำไมประพฤติปฏิบัติหรือความเข้าใจนี้ เด็ก เห็นใหม่ บางคนสอนเด็กมันเข้าใจได้ง่ายเลย บางคนคือมากสอนขนาดไหนมันก็ไม่ฟัง

หัวใจของเราเหมือนกัน ถ้าหัวใจของเราโอกาสที่เราทำกับหลวงตา เราสร้างสมไปกับหลวงตา หลวงตาพาเราทำ เพราะหลวงตาไม่มีกิเลส ไม่มีการยึดมั่นถือมั่นสิ่งใด ทำเพื่อเป็นประโยชน์แก่โลก ทำประโยชน์กับเขาตัวเองไม่มีเกาะเกี่ยวสิ่งใด ไม่ยึดมั่น ไม่

ตั้งธง ฉันต้องการชื่อเสียง ฉันต้องการผลประโยชน์ ฉันต้องการสิ่งใดไม่ต้องการ สิ่งที่ไม่ต้องการคืออะไร คืออนัตตา สิ่งที่อนัตตา เราทำขึ้นมาแล้วเราปล่อยวางทั้งหมด

ถึงบอกว่าผู้นำที่ดี โคอ หัวหน้าโค ถ้าหัวหน้าโคที่ดีจะพาฝูงโคนั้นขึ้นฝั่งได้หมดเลย ถ้าหัวหน้าโคนั้นไม่ฉลาดนะ ทำอะไรก็แล้วแต่มันยึดมั่นถือมั่นแล้วมันติดสิ่งนั้นนะ มันจะทำให้โคทั้งฝูงไปเจอภาวะน้ำวนแล้วมันจะขึ้นฝั่งไม่ได้ นี่การขึ้นฝั่งไม่ได้ สัพเพชัมมา อนัตตา สิ่งที่ทำอยู่นี้เป็นอนัตตาทั้งหมด มันเป็นสิ่งที่ว่าเกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วดับไป ความดีก็เป็นวาระ ความชั่วก็เป็นวาระ วาระ เห็นไหม ตกนรกก็เป็นส่วนหนึ่ง ขึ้นสวรรค์ก็หมดวาระก็ต้องกลับมาเกิดอีก เวียนตายเวียนเกิดไปสภาวะแบบนั้น มันเป็นทางผ่าน

การประพฤติปฏิบัติมันจะยากมันจะง่ายมันก็อยู่ตรงนี้ ตรงที่ว่าเราได้สร้างสมบารมีมาไหม เราจะมีครูบาอาจารย์คอยชี้แนะไหม ถ้าเราสร้างสมบารมีมา เวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ หลายองค์มาก พระหลายองค์นะ เวลานั่งปฏิบัติไป พระพุทธเจ้าเอ๋ย พระอรหันต์เอ๋ย หลวงปู่มั่นเอ๋ย ครูบาอาจารย์มาสอนในสมาธิ สิ่งนี้ผิดพลาดนะ ตั้งใจให้เป็นกลางนะ สิ่งที่เป็นกลางต้องสร้างสมขึ้นมาละ เป็นกลางนี้ไม่ลอยมาหรือ กิ่งที่เป็นกลางๆ เราปล่อยใจเฉยๆ มันไม่เป็นกลางหรือ มันเป็นมิจฉาสมาธิต่างหาก มันลงไปในภวังค์ต่างหาก มันไม่มีสติเลย ไม่สามารถควบคุมใจของเราได้เลย มันจะเป็นกลางมาจากไหน

การเป็นกลางคือ เราตั้งกำหนดคำบริกรรมขึ้นมาละ เราใช้ปัญญาใคร่ครวญเข้ามาละ ให้มันปล่อยวางเข้ามาแล้วต้องมีสติตลอด สิ่งที่มีสติตลอดนั้นมันเป็นมัชฌิมาของสัมมาสมาธิ แล้วความคำริชชอบปัญญาอยู่ไหน สติการระครองอารมณ์ของใจ ระครองสัมมาสมาธินี้อยู่ที่ไหน ระครองสิ่งนั้นขึ้นมาละ หลวงปู่มั่นจะมาสอนในสมาธิ หลวงปู่มั่นบอกว่าเราต้องใช้ปัญญาใคร่ครวญตลอดไป สิ่งนี้เราจะวางใจไม่ได้ ทางก้าวเดินของเราอีกมากมายมหาศาล สิ่งที่ลึกเข้าไปในหัวใจ

ย้อนกลับเข้ามา เพราะสร้างสมบารมีมา อาจารย์มหาบัวท่านพูดประจำนะ ว่าท่านพาช่วยชาติเพราะท่านได้สร้างสมบารมีมา จะไม่มีใครมีโอกาสทำอย่างนี้ได้หรอก คนจะทำอย่างนี้ได้ถ้าไม่ได้สร้างสมบารมีมาจะไม่มีผู้ที่ว่ามาช่วยแรง ช่วยงาน ช่วยต่างๆ ผู้ที่ว่าเป็นบารมีธรรม สิ่งที่บารมีธรรมสร้างสมมาแล้วมีผู้ที่ช่วยเหลือกัน ผู้ที่ช่วยเหลือกันก็

เคยสร้างสมมาด้วยกันถึงเชื่อถึงฟัง คนไม่เชื่อเขาก็ไม่เชื่อของเขา เขาจะหาความสุขของเขา เขาจะสบายของเขา ก็เป็นเรื่องของเขา แล้วเวลาเขาไปภาวนาข้างใน ภาวนาไปสมาธิก็ล้มลุกคลุกคลาน สิ่งที่จะเป็นปัญญาก็ไม่เห็นไม่เกิด ผู้ที่ชี้แนะก็เห็นไม่มี สิ่งที่เกิดจากการประพฤติปฏิบัติมันจะเกิดขึ้นมา มันจะเกิดขึ้นมาจากเราการสร้างสม ไม่มีสิ่งใดลอยมาเปล่าๆ

ในศาสนาพุทธเราว่าเป็นศาสนาที่ประเสริฐมาก เป็นศาสนาของผู้ที่ใช้ปัญญา คนที่มีปัญญาถึงจะนับถือศาสนาพุทธแล้วต้องใคร่ครวญ ถึงบอกว่าเรื่องศาสนาพุทธเป็นเรื่องที่ว่าถ้าคนมีกิเลสนะ เป็นเรื่องที่ว่ายุ่งยากมาก ทำอะไรก็เป็นกรรม ทำอะไรก็เป็นบาปๆ แล้วพูดคำก็กิเลสสองคำก็กิเลส กิเลสทั้งนั้นเลยแล้วความคืออยู่ที่ไหน ก็ความอยู่ที่การกระทำนั้นไง สิ่งที่เรากระทำอยู่ ถ้ามันเป็นความกระทำของมันเกิดขึ้นมามันเป็นโลกิยะ มันเป็นตัวหาความทะยานอยาก แต่มันเป็นมรรค

สิ่งที่เป็นกิเลสคือเราหลงใหล เราไม่เข้าใจ แล้วเราทำไปหัวปักหัวปำไป มันก็ตกทะเลเพราะมันไม่เข้ามัจฉิมาปฏิบัติ แต่ถ้าเราทำความถูกต้อง มันจะเป็นกิเลสไปก่อน สิ่งที่ว่ากิเลสเป็นกิเลสไปก่อนเพราะออกไปจากกิเลส คนเกิดมานี้เกิดมาจากกิเลสอย่างเสื้อผ้าเราชุบไปนี่น้ำมันเปียกไปนี่มันเปียกไปทั้งตัว แล้วเราตากให้มันแห้งมันก็ต้องค่อยๆ แห้งไปใช่ไหม แต่ความเปียกของมัน

นี่ก็เหมือนกัน หัวใจเหมือนเสื้อผ้า แล้วมันชุ่มไปด้วยกิเลส แล้วจะไม่ให้มีกิเลสเจือจางไม่ให้มีกิเลสมีส่วนร่วมในการคิดของมัน มันเป็นไปไม่ได้ สิ่งที่เป็นไปไม่ได้ถึงต้องทำสัมมาสมาธิ ให้มันแห้งก่อนไง ถ้ามันแห้งก่อนเวลาความคิดมันเกิดขึ้นมาใหม่มันจะเป็นโลกุตตระ สิ่งที่เป็นโลกุตตระ คือว่ามันไม่มีความชุ่มชื้นอันนั้นคอยเหนี่ยวรั้ง ถ้ามันเป็นกิเลสทั้งหมดมันจะมีความชุ่มชื้นของกิเลสนั้นคอยเหนี่ยวรั้ง ความเหนี่ยวรั้งของเราไปมันก็จะไปโลกิยะทั้งหมด

ความคิดของเรามันก็เป็นมรรค มรรคหยาบๆ สิ่งที่ว่า เป็นมรรคหยาบๆ แล้วถ้าเราคิด เราพิจารณาของเราเข้ามา พิจารณาสิ่งต่างๆ พิจารณาความคิดเข้ามา พิจารณาที่ว่ามันพุ่งชานที่มันเกาะเกี่ยว ใจมันเกาะเกี่ยวสิ่งใดพยายามลือกมันเข้ามา พอลือกมันเข้ามา มันก็ปล่อยวางเข้ามา สิ่งทีปล่อยวางเข้ามานั้นเป็นสัมมาสมาธิ เราจะห้ามมรรคต่างหาก อย่าง

หยาบๆ เลย มรรคอย่างนี้เป็นหยาบๆ ถ้ามรรคหยาบๆ มันจะฆ่าอะไร มันจะฆ่าจาก
ปุถุชนคิดในรูป รส กลิ่น เสียง ถ้าตัดตรงนี้ขาดจะเป็นกัลยาณปุถุชน เป็นปุถุชน
เหมือนกันแต่เป็นปุถุชนที่ควบคุมความรู้สึกของเราได้ เป็นปุถุชนควบคุมใจได้

คนเราเก็บความรู้สึกต่างๆ เราว่าคนนั้นเป็นคนดี เป็นคนมีการศึกษา เพราะรู้
เท่ากับความคิดของตัวเอง นั่นจะต้องทำอย่างนั้นขึ้นมาให้จิตมันตั้งมั่นขึ้นมา แล้วจะ
ยกขึ้นเป็นกัลยาณปุถุชน แล้วย้อนกลับขึ้นมาใช้ปัญญาเข้าไปมันจะเป็นวิปัสสนา สิ่ง
ที่วิปัสสนาขึ้นไปนะมันจะเดินโศคาปัตติมรรค จากที่ว่ามรรคต่างๆ มรรคอย่างนี้มันจะ
เลาะ แต่ว่าเราไปติด รูป รส กลิ่น เสียง เท่านั้น สิ่งที่ดีรูป รส กลิ่น เสียง มันไม่ใช่กิเลส
หรือ สิ่งนั้นมันเป็นเสียง สิ่งต่างๆ มันมีอยู่โดยธรรมชาติของมัน

แต่ผู้ที่เป็นอวิชชา ผู้ที่ไปเกาะเกี่ยวมันนะ กิเลสมันอยู่ที่ใจของคน กิเลสมันไม่ได้
อยู่ที่รูป รส กลิ่น เสียง ถ้ารูป รส กลิ่น เสียงมันเป็นกิเลส วิทญู ทิวิ มันต้องเป็นกิเลส
เพราะมันมีภาพมีเสียงตลอด แต่วิทญู ทิวิ มันไม่มีความทุกข์เลย มันไม่รู้ความรู้สึก
ของมัน มันไม่มีความทุกข์ มันไม่มีสิ่งต่างๆ แต่ไอ้คนที่ไปดูมันนะมีความทุกข์มีความยึดมั่น
ถือมั่น เพราะใจไปยึดมั่นถือมั่นเข้ามา มันปล่อยรูป รส กลิ่น เสียง เข้ามานี้ มันถึงปล่อย
เข้ามาแล้วมันเป็นเอกัคคตารมณ์ จิตนี้เป็นสัมมาสมาธิ

ถ้ามีอำนาจวาสนาที่เราทำกันอยู่นี้ เพราะเราต้องสร้างอำนาจวาสนา เพื่อจะให้เรา
ย้อนกลับเข้ามาจับกายเวทนาจิตธรรมให้ได้ กายเวทนาจิตธรรมจับเพื่ออะไร เพื่อว่า
เพราะใจมันก็อาศัยสิ่งนี้ไปเกาะเขา มีใจมันถึงไปเกาะเขา ถ้ามีร่างกายก็อาศัยร่างกายนี้
วิปัสสนาเข้ามา

ถ้าวิปัสสนาเข้ามาปัญญา มันจะเกิด มรรคมันละเอียดเข้าไปๆ สิ่งที่มีมรรคละเอียด
มันจะฆ่ากิเลสละเอียดเข้าไปๆ ฆ่ากิเลสที่ไหน ฆ่ากิเลสที่ใจ เพราะมรรคนี้เกิดที่ใจ เกิด
จากความรู้สึกของเรา เกิดจากนักกีฬา เกิดจากใจนั้นได้ฝึกซ้อม ใจนั้นได้ฝึกซ้อม ใจนั้น
ได้ฝึกเทคนิค ใจนั้นได้ประสานงานกับมรรคต่างๆ สิ่งที่ประสานงานกันฝึกฝนต่างๆ เข้า
ไปนี้มรรคมันจะเริ่มสามัคคี มันจะเริ่มรวมตัวได้ สัตถ์ สมาธิ ปัญญา มันรวมตัวกัน มันมี
แรงงานขึ้นมา มันจะย้อนกลับขึ้นมา

นี่ความมหัศจรรย์ของมัน ถาวนามยปัญญาจะเกิดขึ้นจากหัวใจ เกิดจากการเราพยายามสะสมของเรา ถ้าเรามีความสะสมนะ เราสะสมแล้วเราสร้างสมขึ้นมา ถ้าทำของเราได้เราจะมีโอกาสวาสนา ถ้าทำของเราไม่ได้กิเลสมันครอบงำอยู่มันก็พยายามคิดของมันตามประสาของมัน สิ่งที่เป็นตามประสาของมันนี่มรรคหยาบๆ ทุกคนปรารถนาดี ทุกคนอยากมีความสุข ทุกคนต้องการพบความสุขพบความสำเร็จ แต่ความสำเร็จของแต่ละคนเป้าหมายของแต่ละคนไม่เหมือนกัน

เวลาครูบาอาจารย์เราสอน ตักบาตรทัพพีหนึ่ง ทำบุญกุศลหนึ่งปรารถนา นิพพานทั้งหมด เพราะสิ่งที่ปรารถนานั้นใจมันปรารถนาได้ ไม่เป็นการมักใหญ่ใฝ่สูงหรือ เราตั้งเป้าหมายของเราไว้ ถ้าเราไม่ตั้งเป้าหมายของเราไว้เราจะเดินไปไหน เราไม่มีเป้าหมายของเราเราเดินไปไม่ได้ เราตั้งเป้าหมายของเราแล้ว แล้วเราทำของเราได้ไม่ได้ เราต้องตั้งเป้าหมาย แล้วเราทำของเราให้ถึงที่สุด ถึงที่สุดแล้วแก้กิเลสที่ใจ สิ่งต่างๆ นี้เป็นเครื่องอยู่อาศัย ถ้าคนสร้างบุญบารมีมามันก็จะให้มีสิ่งนี้ประกอบให้เราสะดวกสบายขึ้นพอสมควร ถ้าเราไม่ได้สร้างสมมานะเราต้องล้มลุกคลุกคลาน

ครูบาอาจารย์ ผู้ที่สิ้นกิเลสเหมือนกัน แต่อ่านาจวาสนาการสั่งสอนไม่เหมือนกัน หลวงปู่ชอบท่านก็เผาแล้ว ท่านก็เป็นพระธาตุแล้ว ท่านก็ฝึกฝนลูกศิษย์ลูกหาขึ้นมาแล้วก็ทำของท่าน หลวงปู่มั่นประเสริฐมากเป็นผู้ที่เป็นหัวหน้าเป็นแม่ทัพธรรม ฝึกฝนลูกศิษย์ลูกหา มาหนึ่งองค์ขึ้นมาสอนคนทั่วประเทศไทย แล้วยังสอนคนต่างหาก แล้วครูบาอาจารย์ต่างๆ มาเป็นอย่างนั้น แล้วผู้ที่ไม่ได้สร้างสมมาก็มี ไม่มีอ่านาจวาสนาก็เอาตัวเองให้รอดก่อน ถ้าเอาตัวเรารอดนี้วาสนาสูงสุด สิ่งที่สูงสุดคือชำระกิเลสของเราให้ได้ แล้วถ้ามีอ่านาจวาสนาก็สร้างสมไป

โอกาสของสัตว์โลก ถ้าเราเจอครูบาอาจารย์เจอผู้นำที่ดีมันเป็นอ่านาจวาสนา ถึงว่าเกิดกึ่งกลางพุทธศาสนา พุทธศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง หลวงปู่มั่นย้อนอดีตชาติแล้วพูดเอาไว้มากเรื่องอย่างนั้นนะ แต่มันเป็นเรื่องวงใน คุยกั้นในวงใน พูดออกไปก็ว่าเราเป็นครูอาจารย์กันเราเชื่อมั่นกันเราก็ส่งเสริมกัน พูดให้คนนอกให้เขาหัวเราะเยาะเปล่านั้น แต่ถ้างในเราคิดขนาดนั้นนะ เราเห็นครูบาอาจารย์ส่งมาเป็นทอดๆ นะ ท่านเล่ากันมาแล้ว ครูบาอาจารย์ก็เล่าต่อกันมานี้

เรื่องภายในนี้มันจะคิดถึง โอกาส คิดถึงวาสนา คิดถึงที่เราเกิดมาพบสิ่งนี้ วาสนา
มากเลย แล้วถ้าเราปล่อยวาสนานี้หลุดมือไป เราปล่อยไป เราไม่สนใจ เราไม่ศึกษา มัน
เป็นเรื่องดีกลับมากเรื่องของกรรม มันเป็นเรื่องของใจ แล้วไม่มีใครค้นคว้าเข้าไปเจอ จะ
ดีออกมาได้อย่างไร ถ้าดีออกมาได้แล้วจะรู้กันได้อย่างไร ถ้ารู้ไม่ได้แล้วใครจะสอน
แล้วเราเจอแล้วเราก็อพลาดโอกาสไป แล้วก็ต้องเหมือนกับฝุ่น ฝุ่นปลิวไปในอากาศ

นี่เหมือนกัน จิตนี้ต้องหมุ่นเวียนตายในวัฏฏะแน่นอน มันจะหมุ่นไปธรรมชาติ
ของมัน มันจะทุกข์ยากของมันไปธรรมชาติของมัน ถ้ามันไม่เชื่อมันจะเป็นแบบนี้ ถ้า
เชื่อมันก็มีที่เกาะเกี่ยว ฝุ่นทับถมลงที่ไหน มันก็เป็นดินขึ้นมา สะสมขึ้นเป็นดินเป็นอะไร
ต่างๆ ขึ้นมา มันก็เป็นหลักเป็นเกณฑ์ขึ้นมา ใจถึงจะมีหลักมีเกณฑ์

เราถึงเกิดถึงกลางพุทธศาสนา ศาสนามีความรุ่งเรืองในการประพฤติปฏิบัติ คน
จะเชื่อไม่เชื่อนั้นมันเรื่องกรรมของสัตว์ ถ้าเราเชื่อของเรา เราจะทำของเรา แล้วเราสร้าง
สมของเราขึ้นมา มันจะเป็นบุญกุศลของเรา เอวัง